У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 123. СЕРЕДА, 8-го ЛИПНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 8, 1970 No. 123. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 7 липня 1970

В АМЕРИЦІ

ДО КАНАДИ ПРИБУЛА королева Єлисавета II з чоловіком, князем Філіппом Единбурзьким, донькою княжною Анною і сестрою княжною Марґаритою, на 10-тиденні відвідини. Її син, наступник престолу князь Чарлз прилетів був до Оттави вже за три дні раніше і стрінувся з королівською родиною у підбігуновій затоці Пробішер в Гренляндії, де тепер усе ще сильний мороз. Королева була закутана у хутрі, але її чоловік, Філіпп Единбурзький, і син Чарлз не носили капелюхів, ані шапок, за своїм постійним звичаєм.

В ЗСА НЕ БУДЕ примусової рекрутації від 1 липня 1971 року — передбачує впливовий сенатор Пітер Г. Домінік, республіканець з Колорадо, член сенатської Комісії для військових справ. Він твердить також, що до В'єтнаму не будуть висилати ніяких більше американських вояків, як хіба тільки добровільців, і що добровільці заступлять, мабуть, всі тамошні американські війська.

СЕНАТОР ДЖ. В. ФУЛБРАЙТ РІЗКО ВИСТУПИВ проти віце - президента Спіро Еґню, назвавши його в телевізійному інтерв'ю „вискочком" і „гіршим за померлого сенатора Джозефа МекКарті", що його Сенат засудив був за невідповідну поведінку. В минулому тижні віцепрезидент Еґню таврував був кількох сенаторів, між ними й сен. Фулбрайта, керівних антивоєнних „голубів", як також колишніх дорадників през. Джансона — Аверелла Гарримана і Сайруса Венса, як невдачників у переговорах за мир у В'єтнамі. Сен. Фулбрайт є головою сенатської Комісії для закордонних справ і в тому характері раз-у-раз демонструє своє опозиційне супроти Ніксона становище.

ГОЛОВА ДЕРЖАВНОГО УРЯДУ ДЛЯ СПРАВ ХАРЧІВ І ЛІКІВ ЗАЯВИВ, що він, Чарльс Едвардс, не піддасться натискові збоку станової організації американських лікарів, Амерікен Медікел Ассосіейшен, щоби він змінив своє становище супроти пігулок проти запліднення. Чарльс С. Едвардс видав був розпорядження, щоби фармацевтичні фірми, які продукують ті пігулки, обов'язково поміщували на опакуванні пересторогу, що ті пігулки погрожують творенням сціпу крови. Американські лікарі з проводу АМА критикували те розпорядження.

П'ЯТЬ ЗАПАЛЬНИХ БОМБ ЗНАЙДЕНО під поліційними автомобілями, запаркованими біля поліційної станиці на Квінсі, в Ню Йорку. Виявлено це, коли один поліціянт звернув увагу, що біля одного автомобілю стоїть на землі металева пушка. Бомби були зладжені на зразок „коктейлів Молотова" — з автоматичним запальником, причепленим до газолінових збірників.

У СВІТІ

ГУСТАВ ГУСАК ЗРАДИВ свого колишнього партійного колеґу й співробітника, Александра Дубчека: Дубчек був першим секретарем компартії Чехо - Словаччини з початком 1968 року й започаткував тоді демократизаційні реформи. Гусак став його наступником, але боронив Дубчека та віби був проти репресій проти нього. В минулому тижні викинули Дубчека з компартії, а Гусак, промовляючи через радіо й телевізію в минулу неділю 5 липня, боронив те рішення чесько - словацької партійної Президії і Центрального Комітету: Дубчек, мовляв, завинив у тому, що завів країну „над беріг пропасти". Москва зробила Дубчека жертвенним козлом за свою інвазію до ЧССР в серпні 1968 р.

В ІТАЛІЇ НАСТАЛА нова криза уряду: центро-лівий уряд Маріяно Румора, який існує ледви три місяці, попав в гострий конфлікт з усіма трьома великими робітничими спілками, які заповіли генеральний страйк, щоб примусити уряд до приспішеного переведення соціяльних реформ. Коли Маріяно Румор заповів, що виступить в радіо-телевізії перед народом і вкаже на катастрофальні наслідки такого страйку для економіки Італії — опанована комуністами Генеральна Конфедерація Праці загрозила йому, що такий виступ вважатиме за „ворожий супроти робітництва акт" — з усіма наслідками для уряду.

ПАПА ПАВЛО VI ЗАКЛИКАВ в минулу неділю у своїй промові до зібраних на площі святого Петра у Римі, що тепер пора для найпильніших молитов, бо великі небезпеки погрожують світові. Папа, натякнувши на невдачу всіх дотеперішніх старань, щоб осягнути мир у В'єтнамі й на Близькому Сході, заявив, що єдина надія на Бога, без допомоги якого людські зусилля немічні.

СССР І РУМУНІЯ ПІДПИШУТЬ в найближчих днях „пакт приязни" на найближчих 20 років. За офіційним совєтським комунікатом — перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв, який мав проводити совєтській делеґації, що виїде до Букарешту, захворів на бронхіт і його заступатиме прем'єр Алексєй Косиґін. До складу делеґації належить також Міхаіл Суслов, що його вважають за керівного партійного „ідеолога".

В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВЕДУТЬСЯ палкі прилюдні суперечки на тему запляснованого і підготованого соціялістичним урядом Віллі Брандта німецько - совєтського договору. У тому договорі західньо - німецький уряд насправді визнає всі теперішні державні кордони в Европі, себто не тільки польський західній кордон на Одрі - Ніссі, але й кордони Східньої Німеччини, отже затверджує поділ Німеччини. Один із лідерів опозиційної Християнсько - демократичної партії, кол. міністер фінансів Франц Йозеф Штравс заповів, що названа партія буде домагатися скликання парляменту, який повинен відкинути той пакт з СССР, який насправді позбавляє німецький нарід права самовизначення й закріплює існування муру ганьби в Берліні.

У СПРАВІ „ЛІКАРСЬКОГО ДОВІДНИКА" Д-РА М. ДАНИЛЮКА

У відповідь на численні запити, коли буде надрукований і висланий передплатникам Лікарський довідник д-ра Михайла Данилюка „На медичні теми", інформуємо:

Друк цієї преважливої книги починається на пресі з кінцем цього тижня і триватиме приблизно чотири тижні. Опісля ще яких два тижні потриває оправа книжки і негайно після того почнеться її вже тепер підготовлювана висилка усім передплатникам, яких досі зголосилося понад 1,000, вплативши знижену ціну по $ 10.00 за примірник. Замовлення з передплатою книжки по зниженій ціні триватиме до її появи. Опісля книжка в продажу коштуватиме $ 15.00.

Призначена през. Ніксоном комісія відбуватиме публічні переслухання в справі студентських заворушень

Вашингтон. — Призначена президентом Ніксоном під проводом кол. губернатора Пенсилвенії Вільяма В. Скрентона комісія для справи студентських неспокоїв на університетах плянує започаткувати найближчим часом публічні переслухання. Покликані будуть в першій мірі провідники студентів і далі також представники адміністрації й поліції з тих чи інших університетських осередків. Була створена названа комісія після того, як у висліді студентських заворушень в Огайо і в Міссісіпі були вбиті шість студентів з-поміж студентських демонстрантів. В склад комісії входить дев'ять осіб. Не зважаючи на деякі сумніви і критичні зауваження щодо успішности цього роду публічних переслухань, які інколи тривають дуже довго і дають не надто задовільні вислідн, керівники комісії хочуть ці переслухання таки перевести, щоб, з одного боку, встановити причини заворушень і знайти можливість такої чи іншої розв'язки та, з другого боку, надати праці комісії більшої достовірности й автентичности. Головним керівником праць комісії буде кол. прокуратор, тепер адвокат, Вільям Метью Бирн, мол. Комісія має закінчити свої праці до 1 жовтня ц.р. і випрацьовані нею рекомендації передати на розгляд президента Ніксона і його уряду.

Населення американських міст зменшується, ростуть передмістя

Вашингтон. — Згідно з опублікованими тут головним бюро перепису тимчасовими вислідами перепису для деякої частини американських стейтів, кількість населення великих американських міст поступово зменшується і водночас із цим збільшується видатно населення передмість. Підтверджують цей процес опубліковані досі числа для 29 західніх стейтів і для деяких міст нюйоркського стейту, між ними Боффало, Рочестер, Олбані, Піттсбурґ, Ютика, Бінґгемптон. Зменшення кількости населення міст приведе в результаті до втрати містами, чи в найкращім випадку зменшення фінансової федеральної і стейтової допомоги для міст і також видатного зменшення прибутків із податків від продажу. Зменшується поступово населення міста Ню Йорк. Кількість людности міста Боффало знизилася в порівнянні до перепису з 1960 року на 75.000 до 457.814 і разом з цим населення повіту Ірі, до якого належить це місто, збільшилося за останніх десять років на 114.000. В столиці стейту Ню Йорк Олбані зменшилася кількість населення в порівнянні з 1960 роком на 16.000 до 113.988, в Ютиці на 9.500 до 90.902. Рівнобіжно із зменшуванням кількости міст йде видатне збільшування населення їх передмість, особливо ж у 29 західніх стейтах, вислідн перепису для яких були опубліковані в неділю 5 липня. В тих же західніх стейтах проявляється масовий відплив із сільськогосподарських за характером стейтів до більш промислових. Особливо зменшилося — з 400.000 або 3% до 12.3 мільйонів — населення таких сільськогосподарських стейтів, як Айова, Кензас, Мейн, Міссісіпі, Небраска, північна й південна Дакота і зах. Вірджінія. Збільшилося видатно населення таких стейтів, як Тексас, Невада, Арізона, Кольорадо, Ютаг.

Перемога Ечеверрії Альвареза у виборах на президента Мехіко запевнна

Мехіко Сіті. — Згідно з дальшими, ще не остаточними вислідами президентських виборів у Мехіко, які відбулися в неділю 5 липня ц. р., кандидат провідної Революційної Інституційної Партії Луїс Ечеверрія Альварез має запевнених понад 80 процентів виборчих голосів. Головною причиною такої великої перемоги названої партії, яка перебуває при владі вже сорок років, вважають її успішну економічну політику, яка привела до видатного господарського розвитку й добробуту населення. В рядах цієї партії гуртуються тому крім селян і робітників, також купці і промисловці, професіоналісти й інші. Підтримує загально цю партію також мехіканське жіноцтво. Новообраний майбутній президент Мехіко Луїс Ечеверрія Альварез має 48 літ, є батьком 8 дітей і протягом п'яти років був секретарем, тобто головною особою в праці уряду, що його очолював й буде очолювати ще до 1 грудня ц. р. президент Густавіо Діяз Ордаз. Під час виборчої ка-

Державний секретар Роджерс конферував з міністром Камбоджі

Сайгон. — Державний секретар Вілліям Роджерс, який перебував три дні в столиці Південного В'єтнаму Сайгоні, запросив туди міністра закордонних справ Камбоджі Куна Віка, вислáвши по нього американський військовий літак. Кун Вік перебував у Сайгоні 5 годин, перевівши їх на нарадах з Роджерсом і міністрами закордонних справ Австралії, Південної Кореї, Таї (Сіяму) і Південного В'єтнаму, які товаришили В. Роджерсові до Сайгону з конференції членських держав Південно--східнього азійського пакту (СЕАТО) в Манілі на Філіппінах. За газетними твердженнями, названий міністер Камбоджі в першу чергу наполягав, щоб союзні і прихильні Камбоджі держави якнайшвидше прислали зброю, уніформи й інший виряд для рантово розбудованої армії Камбоджі. Вона зросла вже з 35.000 вояків до 120.00, але кругло 85.00 вояків не мають зброї ані уніформ. Камбоджа переживає теж гостру господарську кризу, бо воєнні дії знищили тамошні плянтації гуми й цілком припинили туристичний рух — два найбільші джерела грошового прибутку Камбоджі. Воєнна ситуація в Камбоджі погана, бо хоч вдалося відібрати у ворога місто Саанг і хоч комуністи, окружені вояками Камбоджі, відійшли з старинної святині Анхор, проте альянтська розвідка повідомила про нове зосереджування комуністичних військ, вірогідно з пляном нової офенсиви.

Західні держави й СССР говоритимуть про відкликання військ з Европи

Брюссель. — В головній квартирі Атлантійського Союзу (НАТО) потверджують, що членські держави того 15-тичленного найбільшого західнього політично - військового бльоку зацікавлені меморіялом, що його вони отримали від членських держав так званого Варшавського пакту, себто СССР і його сателітів, які радили у Будапешті 21 і 22 червня ц. р. Комуністичні держави в принципі погодилися на переведення розмов у справі обопільного відкликання чи зменшення військових сил в центрі Европи, дармащо комуністи пов'язують цю справу з европейською конференцією безпеки і пропонують переговорити її власне на такій конференції. Тим часом західні держави роблять за передумову скликання такої конференції — успіх нарад щодо відкликання військ. Совєти втримують тепер 32 свої змоторизовані дивізії в Европі поза кордонами СССР: 20 дивізій у Східній Німеччині, 5 в Чехо-Словаччині, 4 на Мадярщині і 3 в Польщі, разом коло 350.000 вояків. ЗСА втримує в Західній Німеччині кругло 300.000 війська. Але західні військовики звертають увагу, що коли Совєти відтягли б свої війська на 1,000 миль назад то ЗСА мусіли б відтягнути їх поза океан, за 3.000 миль. Західня Німеччина все ще продовжує свої розмови з Совєтами про проєктований між ними пакт безпеки, а в Берліні ведуться розмови представників 4-ох великодержав, відповідальних за долю Берліну.

Ізраїль твердить, що совєтські вояки ведуть протилетунську оборону в Єгипті

Єрусалим. — Шеф штабу ізраїльської армії, генерал Хаїм Бар-Лев, заявив на спеціяльно скликаній ним пресовій конференції, що ракетну протилетунську оборону в Єгипті обслуговують совєтські вояки. Він твердив, що можна відчути „совєтську руку" в плянуванні, розташуванні, керуванні й безпосередньому веденні тих військових операцій. Ген. Бар-Лев потвердив, що це совєтські ракети обслуговувані совєтськими військовими техніками, збили три ізраїльські джети і що тими ракетами є совєтські САМ-2 і САМ-3. Одні з них здатні поціловати літаки на великій висоті, інші — на низькій висоті. Названий ізраїльський генерал інформував, що ізраїльське летунство знищило бомбами 7 з-посеред 12-ох совєтських ракетних становиць, але признав, що Совєти встигають швидко направляти чи відбудовувати понищені становиця й заступати знищені батерії новими. Ствердивши, що з появою совєтських протилетунських ракет „з землі в повітря" на єгипетській території, в обширі міст Каїро, Александрія й Ізмаілія настала нова — тірпна для Ізраїлю мілітарна ситуація, названий генерал всеж застерігся, що один тиждень досвіду надто короткий, щоб можна було на його підставі доходити до далекосяжних висновків.

ВИСТАВКА ТВОРЧОСТИ МОЛОДІ

Ню Йорк. — Виставку Творчости Молоді цього року влаштовуватиме 64-ий Відділ СУА у днях від 28 вересня до 11 жовтня. Участь можуть брати зацікавлені діти й молодь у віці від 4-16-го. Можуть бути заступлені усі ділянки мистецтва: малярство, кераміка, наклеювання, скульптура, вишивка, витинанка і т. т. Надіємося, що батьки широко відгукнуться на цю вістку і заохочуватимуть своїх дітей в часі вакаційному приготовити гарні експонати. Темою цьогорічної Виставки є: „Як уявляю собі Україну".

Міністер Горожанства Канади відвідав КУК

Вінніпеґ. — В день канадійського національного свята „Дня Домінії", 1-го липня ц. р., федеральний міністер для справ горожанства Роберт Станбурі з Оттави, в товаристві асистента під-секретаря стану Бернарда Остри та представників Департаменту Горожанства С. Я. Яворського, Володимира Гладія і Діяни Траффорд, зложив офіційну візиту Централі Комітету Українців Канади у Вінніпеґу, першу того роду в стосунках федерального уряду Канади з представництвами національних груп Країни. Гостей привітали від Комітету Українців Канади о. д-р В. Кушнір — президент, редактор І. Г. Сирник — заступник президента і д-р С. Яр. Кальба — екзекутивний директор, після чого вони вписалися в книгу гостей Комітету, а відтак взяли участь у одно-годинному засіданні Президії Комітету Українців Канади, присвяченому спеціяльно для обговорення рекомендацій IV тому Королівської Комісії Двомовности і Двокультурности Канади.

Для зустрічі з представниками Уряду, участь у цьому засіданні взяло 15 членів Президії і Президіяльної Ради КУК та біля 25 запрошених гостей, представників українського громадського життя у Вінніпеґу, включно з молоддю, на чолі з найвищими достойниками Українських Церков: Митрополитом Максимом Германюком від Української Католицької Церкви та Владикою Борисом і о. протоєреєм Ф. Кондрацьким від Української Греко-Православної Церкви.

Під час нарад забирали слово редактор І. Г. Сирник, д-р І. Глинка, д-р С. Яр. Кальба і А. І. Яремович, піддавши аналізі неґативні і позитивні аспекти рекомендацій рапорту Королівської Комісії, після чого міністер Роберт Станбурі подав вияснення та свої погляди на потребу збереження багатства канадійської багато-культурности для кращого майбутнього країни.

Коментуючи про недавнє узаконення статусу двох офіційних мов в Канаді: англійської і французької, міністер Станбурі сказав, що ці мови служитимуть урядовим централям в Оттаві для зв'язку з громадянами в офіційній кореспонденції, але позатим кожна інша мова, яку вживають канадійські горожани, є мовою Канади — а не мовою чужинців „форейн ленґвидж" і для того ті мови треба зберігати як спільне добро Канади.

Складаючи подяку на руки о. президента Кушніра за нагоду пізнати думки членів Президії КУК в справах збереження української мови й культури, міністер Станбурі запевнив, що уряд прем'єр-міністра Трудо, а зокрема його власний Департамент Горожанства, утримуватиме в майбутньому безпосередній контакт з Комітетом Українців Канади для кращої виміни думок та ідей, та кращого розуміння ініціятиви і плянів федерального уряду з одного боку, а інтересів української громади в Канаді з другого боку.

Чикаґо відзначить Тиждень Поневолених Народів

Чикаґо. (В. Н.) — Чикаґо відзначить Тиждень Поневолених Народів окремою Маніфестацією — походом головною маґістралею міста — Стейт Стріт в суботу, 18-го липня в полудневих годинах. У цій Маніфестації, що її підготовляє і кермує окремий Комітет ТПН, з рамени Управи міста Чикаґо під почесним головуванням мейора міста Дейлі, візьмуть участь 22 національні групи Чикаґа й околиці, як також американські військові частини, ветерани, в тому також учасники війни у В'єтнамі зі своїми оркестрами, школи і т. п.

Українська національна група, яка бере участь в того роду маніфестаціях від 1959 р., — маршуватиме також і в цьому році зі своїми ветеранськими, молодечими, громадськими та церковними організаціями, з їхніми прапорами, оркестрою та окремими, відповідно удекорованими возами-ридванами. Після походу відбудуться Маніфестаційні Збори в одному із великих готелів міста — Конрад Гілтон, де гол. промовцями будуть генерал Марк Кларк і сенатор з Іллиной Ралф Т. Смит. Українські парохії та всі світські організації Чикаґо і околиці запрошені взяти масову участь у цій Маніфестації в суботу, 18 липня ц. р., щоб тим засвідчити нашу повну, активну підтримку справі визволення України та інших поневолених народів.

ДМИТРО ГНАТЮК УБИТИЙ

З України тількищо наспіла вістка, що в Києві, Львові і Тернополі поширені поголоски про те, що видатний український співак Дмитро Гнатюк був убитий в Польщі під час концертової поїздки. Немає ніякого достовірного потвердження цієї поголоски.

Ю. Савицький промований на доктора медицини

Ню Йорк. — Дня 2-го червня 1970 р. Юрій Савицький, закінчивши медичні студії в Медичному коледжі Корнел університету в Ню Йорку, був промований та одержав звання і ступінь доктора медицини. Він є сином мгр. Зиновія і д-ра Теодозії Савицьких з Ютики Н. Й.

Д-р Юрій Савицький

Д-р Юрій Савицький закінчив „кум ляуде" в 1966 р. коледж в Ютиці зі ступенем В. С. Під час чотирорічних студій в цьому коледжі, був дуже активний в студентському житті цієї школи та виявив свій організаційний хист.

Під час своїх 4-річних медичних студій в Ню Йорку, д-р Савицький попри свою науку, з питомим ентузіязмом включився в організацію місцевої української Студентської Громади та був її головою від грудня 1967 до травня 1970 р. Завдяки ентузіязмові Ю. Савицького та інших активних студентів нюйоркська Студентська Громада розгорнула живу діяльність та стала одною з найбільших і найкраще зорганізованих українських студентських громад у вільному

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПЛАСТОВА „ЛІСОВА ШКОЛА" 1970 РОКУ

Пластуни — учасники „Лісової Школи-1970"

Лексінґтон, Н.Й. (Ю. Павлічко). — Під сонячним небом стояли ряди виструнчених пластунів, слухаючи наказу Команданта Лісової Школи. Вже сьомий рік відбувається дво-тижневий вишкіл для старшого юнацтва та старшого пластунства в Кетскільських горах в Лексінґтоні на площі табору Лісових Чортів пл. сен. Володимира Хамули і Пезя Пежанського.

Лісова Школа має на цілі виховати здатних членів таборових булав, будучих комендантів таборів та станичних виховників юнацтва. Кожного року абсольвенти доповнюють ряди Пластових виховників. Цього року школа має 31 учасників. Командантом табору „Лісова Школа" на рік 1970 є пл. сен. Андрій Мицьо. Заступником — ст. пл. Тарас Ліськевич. Другий заступник ст. пл. Василь Лончина. В склад інструкторів, окрім Команданта й заступників, входять: ст. пл. Тарас Лончина, ст. пл. Юрій Ігор Павлічко, ст. пл. Роман Процик, ст. пл. Юрій Саєвич, ст. пл. Андрій Сливоцький, ст. пл. Юрій Чировський.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Велика нація

Всупереч острахові деяких короткозорих пророків, що в Дні Пошани Америки 4 липня 1970 р. прийде до зудару між прихильним Урядові та неприхильним йому таборами — ніде на території З'єднаних Стейтів між двома океанами не було ніякого заколочення спокою. Дехто забуває, що це цілком природне, нормальне й обов'язкове явище, що у 220-мільйоновій масі народу мусять бути також дрібні відламки анархістів, нігілістів чи просто невідповідальних елементів, які проте не можуть мати впливу на хід державних справ і на хід історії цілого народу. В умовинах такої величезної свободи, яку дає американська Конституція, й у часі економічних хитань та непопулярної війни мусять лунати голосні й пристрасні голоси критики й мусять відбуватися події, що переступають межі леґальности. А втім, коли відбуваються в Америці загальні вибори — ніде нема ніякого інциденту й усі ті, які люблять демонструвати проти „естаблішменту", також шанують ту засадничу ґарантію свободи й державної системи.

З нагоди Дня Пошани Америки деякі часописи проголосили вислідн анкети на запит: Що таке патріотизм? Були й будуть на такий запит прерізні відповіді. Одні твердять, що це — зов крови, другі, що це найглибше з усіх почувань, інші — що це підсвідоме прив'язання до землі походження, до традиції і до життєвих умовин, ще інші, що це, навпаки, свідоме бажання і рішення боронити надбання народу й змагати до творчого побільшування їх. Але в одному всі однозгідні: що патріотизм, назверхніми символами якого є державний прапор і державний гимн, стоїть поза і понад партійними переконаннями і понад тимчасовими суперечками на промінальні теми внутрішньої і закордонної політики. Між багатьма пісоньками, що їх миттю склали різні імпровізатори 4 липня 1970 року, одна підкреслювала, що американський прапор є власністю однаково гіппісів, як носіїв твердих шеломів, „голубів" і „яструбів", і що всі кличуть йому „слава".

У 194-ті роковини З'єднаних Стейтів можна було ще раз і ще раз переконатися, що нарід, який впродовж того часу перейшов від боїв з індіянами до наймогутнішої й найзаможнішої країни світу, є зрілою, великою нацією, яка переживала вже багато великих і поважних криз, з яких завжди виходила ще сильнішою, ще більш з'єднаною і творчою.

Викрадачі дитинства

Недавно відбувся в Ленінграді 4-й Всесоюзний піонерський з'їзд. Хоча так зв. піонерська організація „юних ленінців" існує вже майже півстоліття, це лише четвертий раз збиралися її делегати на з'їзд. До піонерів записують у школах СССР усіх дітей, від 8 до 13-14 рр., не питаючи згоди ні батьків, ні дітей. Піонерів, почепивши їм на груди червону краватку, привчають до праці й до послуху комсомольцям, з піонерів комуністична партія набирає своє майбутнє поповнення — через комсомол до партії.

Усіх піонерів в СССР нині є 23 мільйони осіб, рівно стільки, скільки є дітей у совєтських школах. „Ідеал" піонера в СССР незмінний, тільки в одному: діти з червоними краватками мають виростати на покірних слуг комуністичної диктатури. Однак, якщо за Сталіна піонери мали собі за „божка" російського хлопчика Павліка Морозова, який видав батьків режимові, то тепер, за Брежнєва, для піонерів призначили іншого „божка" — працю. Хоча дитяча праця заборонена в Совєтському Союзі так зв. конституцією, досить назвати кількох делеґатів з'їзду піонерів, щоб побачити, що це насправді не так. Піонер - киргиз Талдибоков потрапив на з'їзд у Ленінград за те, що він, — писала „Правда" з 29 червня, — виростив за минулий рік 57 ягнят; учениця з Узбекістану Юлдашева стала „делеґатом" з'їзду тому, що її „піонерська бриґада зібрала в минулому році 340 тонн бавовни"; піонерка Лазарь з Молдавії „удостоїлась" звання делеґата за те, що „її піонерська бриґада зібрала 86 тонн винограду", а вірменський школяр Шіхат Серопян прибув на піонерський з'їзд за те, що „брав активну участь в затримці порушника державного кордону СССР". Таким чином, нині від учнів - піонерів ЦК КПСС вимагає, крім звичайного шкільного навчання, ще двох справ: фізичної безплатної праці для добра імперії та „ленінського інтернаціоналізму"...

Не можна інакше назвати сучасне ЦК КПСС, як викрадачем дитинства у мільйонів дітей різних націй, поневолених і примусово російщених та з дитинства переобтяжених працею й пропаґандою.

ДИКТАТУРА І НАУКА

Мюнхен. — Фердинанд Ляссаль, що заснував Німецьку Соціял - демократичну Партію в 1863 році, казав у промовах до робітників, що між ідеєю соціялізму та наукою мусить бути згода і співпраця. Цю думку повторяли часто і російські комуністи та їхні підголоски в різних країнах. В московській пропаґанді була мода вихваляти комуністичну владу, котра, мовляв, піднесла науку в СССР на найвищий рівень у світі. В комуністичному проводі було переконання, що диктаторська партія на всі питання науки, філософії, літератури дає правильні відповіді. А хто з науковців, письменників, мистців пробує йти своїм шляхом, незалежним від наказів партії, того режим диктатури проголошує за „ворога народу" і нещадно нищить. За прикладами такого насильства диктатури над культурою недалеко ходити. Довгий час компартія в Москві заперечувала теорію релятивности Айнштайна, називала цю теорію „псевдонауковою". Але виявилося, що Айнштайнова теорія дала основу для збудування атомової бомби, котра була потрібна урядові в Москві. Тепер Айнштайн у пошані в Москві.

Американець Норберт Вінер розвинув нову галузь науки керування, що зветься кібернетика (в мові англійській — cybernetics). Створені рахункові машини-компютери — дають можливість обчисляти різні технічні, економічні й інші справи скорше і без помилок, ніж це може зробити мозок людини. Теж і кібернетику відкидала комуністично „партійна наука" довго, поки не стало видно, що занедбання кібернетики гальмує розвиток техніки й господарства в СССР. Довелося Москві йти в науку до „гнилого заходу" знову. Тепер кібернетика є в пошані в СССР.

Приклад ґенетики, науки про закони спадковости в біології, теж показує, яку шкоду чинить „партійна наука" суспільству. Німець Мендель, монах у моравському місті Брно, ще в XIX стол. досліджував перенесення спадкових ознак в живій природі. Він прийшов до висновку, що певні дідичні ознаки рослини й тварини дістають від своїх предків через так звані ґени. Мендель мав погляд, що ознаки, які переходять від предків на потомство, незмінні, їх неможливо перетворити на інші впливом іншого оточення: біла людина з Европи не робиться в Америці подібною до тубільців - індіян.

Погляд Менделя вважали комуністичні вожді за ненауковий, навіть „реакційний". Адже ж комуністична теорія запевняє, що зміною природнього чи суспільного оточення можна змінити рослини і навіть тварини. мовляв, рослина чи тварина, придбавши нові ознаки, передасть їх і своєму потомству.

Для партійного проводу то була спокуса величезна: мовляв, цим способом удалось би розвести рослини теплого клімату в країнах холодних, досягнути фантастичних урожаїв і т. д. До цього діла взявся російський садівник - самоук Мичурин, а за ним пішов і наш земляк Трохим Лисенко. Сталін, а за ним і Хрущов увірували в цю фантазію — „революційної зміни природи". Ті науковці, що трималися наукової ґенетики Менделя, зазнали переслідувань: їх посилали в табори примусової праці (Вавилов, Жебрак та інші справжні учені біологи). Теж українець - помолог Симиренко загинув у цих „чистках".

Експерименти Лисенка над пшеницею та іншими зерновими рослинами не були успішні. Довелося вернутися до наукової ґентики. Однак партійний провід не хоче визнати своєї поразки „на науковому фронті". Учений - ґенетик Жорес Медведєв написав книжку про псевдо - науку Лисенка і показав, що відповідальність за шкоди господарству й людям від тих експериментів несе теж партійний провід. За таку „сміливість" Медведєва арештовано і послано в дім божевільних. Цей скандал викликав бурю протестів у наукових колах в ССCP і у вільних країнах. Вперше в історії комуністичної диктатури протести людей мали успіх: Медведєва випущено на волю.

Брежнєв з товариством мусіли відступити перед натиском наукового світу.

Приклад насильства догматичної влади над наукою не одинокий в історії народів. Був час, коли італійський астроном Ґалілео Ґалілей мусів під натиском інквізиції відректися від свого переконання, що земля крутиться, рухається. В царській Росії, за царя Миколи І (1825-1856), в університетах забороняли навчання філософії. Міністер освіти граф Уваров заявив: „Користь від філософії не доказана, а шкода — можлива"... Тому („для певности") філософію в Росії заборонено. Історія світу показує, що наука нормально розвивається в обставинах свободи. Всякого роду утиски, обмеження „намордники" і терор, котрі накидає диктаторський режим людям науки, приводить науку до упадку і шкодить поступові народів. Треба бажати, щоб люди науки під комуністичною диктатурою і надалі сміливо й солідарно виступали проти втручання комуністичних неуків у справи культури.

П. А.

Лет „Аполло 14" зможе початися аж в січні 1971-го року

Вашингтон. — Адміністратор Крайової Аеронатичної і Космічної Адміністрації д-р Томас Пейн, зізнаючи в Сенатській Аеронавтичній і Космічній Комісії, заявив, що „Аполло 14" зможе найвчасніше почати свій лет до Місяця 31-го січня 1971-го року. Цей лет був спочатку призначений на жовтень, а пізніше на 3-го грудня цього року. Д-р Пейн сказав сенаторам, що треба так поправити місячний модуль, щоб з ним не могла повторитися та історія, яка була в квітні ц. р. з космічним кораблем „Аполло 13", в якому був загорівся один збірник із киснем, що спричинило було те, що „Аполло 13" мусів вернутися на Землю, хоч вже був на висоті 205,000 миль від Землі. До найважливіших змін належить те, що додадуть ще третій збірник на кисень, усунувши те, що неконче потрібне.

САРТР І НЕРУДА

Засновник старіючої філософсько - літературної течії екзистенціялізму Жан Поль Сартр, войовничий атеїст, відвертий прихильник комуністичної партії у Франції, став духовим „батьком" багатьох тисяч французьких і міжнародних духовних бітніків серед молоді. Ще в 1950 роках у Франції ходили вулицями Парижу групи передвісників сучасного „руху спустошення" — екзистенціялісти, які, багато в чому перекручуючи й не розуміючи свого вчителя, вирішили просто екзистувати - існувати. Таке екзистування вони виявляли байдужістю до подій, байдужістю до одягу, неохайністю, ледарством та дуже часто — лівими симпатіями. У Москві звернули увагу на Сартра і ще більше на молодих послідовників. „Українська Радянська Енциклопедія", забувши, наприклад, про скульптора О. Архипенка, п р и с вятила Сартрові багато уваги, стверджуючи, що у своїй філософії він „намагається спертися на окремі положення марксизму".

Політичний флірт між Сартром і ЦК КПСС тривав багато років. Але Жан Поль Сартр — письменник і філософ, представник великої французької культури. Він може мати Бог-зна які ідеї, несприйнятливі для людей, однак він має спостережливий розум. Те, що діялось і діється на Сході Европи, не проходило повз увагу, адже Сартр усім своїм вченням намагається стояти на землі. У висліді — в передмові до щойно виданої французькою мовою в Парижі книжки чеського автора - втікача „Три покоління" Ж. П. Сартр пише:

„Совєтська система — це така машина, яку вже годі направити, залишається лише викинути її на смітник". Згадує в тій передмові Сартр і про окупацію совєтською армією ЧССР в 1968 р., яка „збройно виступила проти спроб чехів захистити від знищення свою культуру й історичну спадщину". З цього приводу коментатор у „Вільній Думці" з 25 січня 1970 р. добре зауважив: „Цими днями Жан Поль Сартр зробив чималу несподіванку своїм прихильникам і недругам, виступивши з такою оцінкою сучасного совєтського ладу".

У 1930-х роках ЦК КПСС „носив на руках" іншого видатного французького письменника, Андре Жіда. Але братання чесної людини з дияволом тривало коротко. Повернувшись після мандрівки по СССР, Андре Жід чесно розповів французам і світові про червоноімперський жах, який він там побачив. І Москва кинула на А. Жіда „анатему", як колись на нашого гетьмана Мазепу.

Чи це саме очікує й Ж. П. Сартра?

Рожеві хмари лібералів у різних країнах вільного світу не лише мріють, а й намагаються співпрацювати та вимагати від своїх урядів поступатись Москві. Є між такими лівакамн, здебільшого з багатих особняків, немало літераторів, п у б л іцистів, журналістів. Але ті люди — без імен, не кажучи вже про світове ім'я. Єдиним діячем культури із світовим ім'ям, який уперто тримається мантулки Москви, є чілійський поет, член комуністичної партії Чілі та навіть „кандидат на президента" Пабльо Неруда.

Талановитий поет не міг байдуже дивитись на халупи своїх бідних земляків, що тулились і туляться поблизу першоклясних готелів. Його природну симпатію до убогих і покривджених спритно використала комуністична партія. У 1948 р. чілійця повезли в Москву, показали мавзолей Леніна, влаштували йому голосне прийняття... почали його перекладати на російську й ін. мови. Від того часу Пабля Неруду охопило „почуття гордости за російський народ, який дав світові таку видатну людину, і щастя, що я живу в роки, коли все, заповіджене Леніном, втілюється в життя".

У Сант'яґо, де живе Неруда, побував совєтський журналіст А. Медведенко. В київській „Культурі і Житті" з 15 березня 1970 р. він зацитував такі слова: „Відзначаючи ленінський ювілей, — сказав Неруда, — ми повинні додержуватись заповітів Леніна, вчитись у нього вірності ідеалам, керуватись його вченням і боротися за завоювання справжньої незалежності для народів усіх країн. Це буде найкращий подарунок Іллічу". Пабльо Неруда, живучи за понад чотири тисячі миль від комунізму та здійсненого ленінського вчення, вважає, що найбільшою заслугою Леніна є те, що „він створив єдине вчення про соціялістичну революцію"...

Жан Поль Сартр прозрів, або на дорозі до остаточного політичного прозріння. Пабльо Неруда вже стара людина. Йому не залишилось багато часу для відкриття правди. І, як не дивно може це прозвучить, йому легко могли б у цьому допомогти українські поети за кордоном, які, живучи в країнах свободи, перекладають на українську мову писання Пабля Неруди. Багато зробив би лист від таких українських поетів — коротке пояснення, чому вони живуть в Ню Йорку чи в Ріо де Жанейро, а не в Києві чи у Львові.

Леонід Полтава

Александра Животко-Чернова

„З ТРИЗУБОМ ДІВА І З МЕЧЕМ"

(Пам'яті Оксани Лятуринської)

Оксана Лятуринська на еміграції опинилась у Чехії, де була найбільша громада українців, які мусіли залишити батьківщину. Дістала маленьку стипендію і вступила у Мистецько - промислову школу в Празі.

Не легко було попасти в ту школу, тим більше на стипендію. На те треба було чужинцеві визнання великого таланту.

В Празі засновано й українську мистецьку школу під назвою — Українська Студія Плястичного М и с т ецтва. Школа відразу здобула популярність: був д о б р ий склад професорів, знаних і здібних, і чимало молоді талановитої і спрагненої науки. Одні пішли до студії майстра Кулеця, інші до кляси професора Сергія Мако, відомого в мистецькому світі експресіоніста, який признавався до е в р а з ійства. Скульптура була репрезентована проф. Стахівським. Горнулись до студії не тільки українці, а й багато чужинців, між ними студенти Чеської Мистецької Академії.

Прийшла і я з великим бажанням вчитись. Сказав мені проф. Роберт Лісовський, побачивши мої копії — Вам треба вчитись. На моє зауваження, що мої вправи є тільки копією, він мене підбадьорив, що це нічого. Прийшла я і там вже побачила Галину Мазепу, Надію Білецьку і туди на рисунок почала приходити Оксана Лятуринська. Мені рисунок не дуже вдавався, мене тягнуло до барв. Подивившись, як працюють вище згадані, я упала духом — яка я маленька супроти них...

Оксана була тоді чудовою дівчиною з теплими вишневими очима, чарівною усмішкою і поведінкою. Привітна — підійшла раз до мене і щось мудре зауважила щодо рисунку і мені стало неприємно — я ж сама знаю, як воно є зі мною, вмію порівнювати.

Коло стояка Оксани часто спинявся професор. Дивиться, шмигає великим носом, жує вус, мружить око, а потім кине — так треба... В інших випадках зауважує, показує рухом руки, як треба, а в інших, в тому числі й у мене, лише скаже — „надо рісунок успокоїть". Це була страшна процедура, професор брав шматку і докладно витирав вуголь. Треба було починати спочатку. Йому трудно було догодити, а пробачливости у випадку мистецтва не визнавав.

Оксана і Мазепівна догоджували йому вповні, — розмахом, схопленням сутности образу, монументальністю задуму. „Маси маси!" повторював, кажучи, що це головне, треба забути про деталі.

Говорив Мако тільки пофранцузьки й по - російськи, але говорив мало, пояснював рухами, виразом обличчя, і всі розуміли.

* *

В чеській мистецько - промисловій школі мав клясу скульптури проф. Ваксман, і він одразу звернув увагу на Оксану; студенти відразу почали ставитись до неї із застереженням, одні стримано, а інші одверто. Один студент просто сказав — „Ви чужинка, Ви тут взагалі не маєте що робити". Оксана мені про це сказала з коментарем: — Ну я відгризлась. На чужині не забувають про це. Іншим разом, як Оксана вийшла з кляси і несподівано вернулась, побачила вона коло свого стояка гурму студентів. Професор говорив, і вона почула тільки: Так треба робити, як ця руска. Оксана різко пропхалась до професора і голосно запротестувала — Пане професоре, я не руска, я родовита українка і мені так цікаво, що Ви говорили про мою роботу.

Студентів як змило, розбіглись, а професор усміхнувся — ну Ви самі знаєте. Цей професор ще по закінченні Оксаною школи кликав її не раз до своєї студії показати свої праці й уважно прислухався до її думок.

Треба було досить часу, щоб проламати лід упередження, треба було перемогти силою таланту, поборювати звичайну заздрість, й Оксана уміла захищатись, не боялась нахрапному відповісти: — Я маю таке саме право, це не торговля, а мистецтво. Найбільше обурило деяких студентів те, що при згаданім епізоді присуд професора торкався праці „Сокіл". Для чехів сокіл символ їх відродження і от чужинка ліпше схопила.

Повне признання здобула собі Оксана різьбою „Медвежата", за яку дістала першу нагороду.

Вроджена здібність працювати у монументальній формі стали Оксані найкращим джерелом для заробітньої праці. Вона виконувала проекти пам'ятників, за що добре платили. Перед молодою скульпторкою стелилась широка дорога до успіху та не судилось їй виконати свої задуми. Почала вона занепадати на ноги — недугу скульпторів, праця яких вимагає, щоб багато бути на ногах. Так само вже в молодих літах почала Оксана втрачати слух.

* *

Я ще не знала, що Оксана поет, коли випадково, переглядаючи часописи в Музеї-Архіві, я натрапила на часопис „Неділя" і прочитала в нім вірш підписаний Оксана Печеніг. Я розбіглась до завідуючого мого чоловіка: — Хто це Оксана Печеніг, це ж нечувано прекрасне, хто вона?

Відповідь була: — А це Оксана Лятуринська. З того часу зійшлись ми з Оксаною ближче. Коли вийшла її незрівняна збірка „Гусла", я написала про неї статтю. Боялась, що скаже Оксана, їй так тяжко догодити. Вона схвалила і мені було дуже це приємно. Я зрозуміла так, як треба.

Пізніше до збірки „Гусла" дійшла друга збірка „Княжа емаль".

Кращої назви не продумати.

Збірка Лятуринської нале-

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. Дереш

ГАЄВИЙ

(1)

Широкою долиною між горами плила ріка. Скалисте дно обнизувалося постійно і там, де колись була м'якша скала, обривалося нараз і вода падала додолу сильною струєю. Від удару об плесо розбивалося на малесенькі краплини, що блестіли до сонця мінливими веселками. У посушне літо вода плила поволі, ліниво продираючись між вигладженими каменями. Та коли падали дощі або топилися в горах сніги, ріка повніла, вагітніла, розливалася широко. Течія могутніла, котила каміння й несла на своїм хребті повиривані дерева. Бистро бігли перемішані із землею хвилі, пінилися на закрутах і спадах, завмирали одні, родилися другі й все бігли нестримно вперед. Далеко тоді чути було шум гірської ріки, грізної й нищівної, загніваної й безпощадної, бо воду її родили гірські громи і зливні бурі.

Коли приходили погідні дні, ріка заспокоювалася, прибирала невинний вид і манила до себе чистою, кришталевою й холодною водою.

Восени, коли падали додолу золоті шишки, багряницею вкривалося листя буків і завмирало підшиття лісу, шелестіло пожовкле листя під стопами звірини, що шукала жиру, гуляючи по безмежних просторах Бескиду. Шалів від любовної пристрасти королівський олень. В осінню тишу кидав могутній визов на двобій. Тряс розкішною, буйною короною на голові, як середновічні лицарі прикрасою із пір'я на своїх шоломах, і біг на лицарський бій. Дикий у своїй жадобі міряти витривалість м'язів і силу ударів рогів. Медвідь ставав на задні лапи, зривав із ліщини горіхи або перевертав кам'яні плити й викрадав мишам зимові припаси. Треба було прибрати на вазі й приготовити запас товщу під шкурою, щоб можна проспати довгу зиму в Ґаврі.

Мисливі переглядали рушниці, дивилися нетерпеливо на мисливський календар, переписувалися про мисливські зустрічі та визначували терени ловів. Осінь манила їх мисливськими пригодами й бажанням здобути найкращий трофей.

Над рікою, де гори дивилися на себе здалека через розлогу рівнину, стояли будинки надлісництва, що господарило лісами австрійської камери. Надлісництво було обведене навколо воринням і головний будинок заряду був відгороджений живоплотом із соснини. Недалеко примістився будиночок лісової залізнички, якою возили смереки і ялиці до державного тартаку. Сопіла машина, тягнучи за собою довгий ряд возиків, навантажених обкореним деревом, а її свист на перехрестях глухо відбивався від скель і лісів. Туркотіли колеса на закрутах та мостах і дзвеніли на зупинках ланцюги, обмотані навколо вантажів. Літом приїжджали принагідні літники залізничкою в гори, обпалювалися від гірського сонця, п'яніли від запаху розпеченої живиці. Під осінь з жалем покидали гірські вигочини й поверталися до задушливих кімнат і гамірних міст.

Вище надлісництва гори межували близько із собою. Закрут ріки був там бистріший і мав легкий доступ до води. Під вечір, коли сонце прощалося із лісами й ховалося за гори, грубша звірина приходила до ріки гасити спрагу. Стада сарен пили коротко, перериваючи щохвилини пиття, піднімали полохливо голови вгору, і сторожко надслухували і потім скорим бігом ховалися в густому лісі. Відвідували ріку й стада оленів із ланями, нехтували водою при березі, шукаючи за холоднішою ближче рвучкої течії. Від водопою верталися поволі, як випадало королівській звірці. Коли вже сумерки лягали на землю й небо темніло, червоніючи тільки на заході, із-за гущаку, що ріс недалеко ріки, висувалася темна бура маса, стояла хвилину непорушно, роздивляючись і надслухуючи. Потім важкою ходою прямувала до річки. Це бурий карпатський м е д в ідь приходив також відвідати ріку. Часом чалапав по воді, опустивши додолу голову, та коли почув свист машини спізненої залізнички, стояв тихо, надслухуючи, поки гомін не затих між горами й лісами. А коли вже напився до схочу й охолодив зігріте тіло, вдоволений і відсвіжений прямував знову в затишний ліс. Раз при водопою відбулася перша випадкова зустріч гаєвого Дам'яна з медведем. Обидва пристанули, поглядаючи недовірливо на себе. Дам'ян держав руку на прикладі рушниці, скупчений в собі, готовий кожної хвилини до стрілу в своїй обороні, а медвідь із нап'ятими мускулами слідкував за людиною. Та видно, що людина не напастувала ще звір'я, бо він, постоявши хвилину, обернувся й не спішачись, пішов до лісу.

— О, то велика штука. Ще білу латку має на грудях. Де ж він вихований, що я ще його до тепер не бачив? Всіх медведів знаю а цього бачу перший раз. Певно забрив із сусідніх лісів. Треба буде повідомити надлісництво й прослідити, де живе, — думав голосно Дам'ян.

У надлісництві нещоденний рух. Вже від раннього ранку інж. Марко запряг до праці штаб дівчат. Миють вікна, стирають порохи, зміняють постіль, тріпають дивани і приводять до порядку всі к і м н а т и. Старий Дам'ян, права рука інженера, від'їхав підводою до мисливської палатки в глибині гір. Світяться помиті кедрові стіни палатки, запашне повітря виповнює кімнати, Парашка знімає із стіни запорошений образ із тяжкими рямами цісаря Франца Иосифа й мало що не пускає на землю.

— Ти, мой, вважай — говорить стривожений Дам'ян. — Ти знаєш, який був би клопіт, як би ти розбила образ. Певний кримінал за образу цісарського маєстату. Тут ще обітри. Та, чи ти нині здуріла, що плюєш на образ.

— Та де на образ, та на скло, — відповідає трохи перестрашена Парашка.

— А за склом, що? Не цісарський образ? Не звогчуй, дурна, слиною. М о к р о ю шматкою стирай. От дурну прислали мені до помочі. Вступися, сам повішу. Звивайся. Завтра приїжджає на лови сам пан архикнязь, фаміліянт Найяснішого Пана. А в мене ще роботи до лиха. У ліс треба піти, дерево провірити, конину свіжу медведеві підкинути й переконатися, чи до жиру приходить.

— Та кажуть в селі, що медвідь чарівник, бо має білу латку на грудях — перериває слова Дам'яна Парашка, та ще повідають, що він дуже великий і сильний, вола одною лапою вбиває, тягне далеко до яскині й за одну ніч пожирає. Кулі його не беруться й він усі медведі повиганяв із довколишніх лісів і сам тут панує. Ой буде клопіт вам, Дам'яне, з тим медведем. Говорила мені моя тета Мокрина, що на зіллі визнається, то вона знає, як зачарувати медведя. Треба взяти вивар від неї, піти опівночі в ліс, прошептати над ним три рази закляття, сплюнути чотири рази на всі сторони світа і вилляти вивар на ноги, груди й голову коня. Тоді, як свиснете три рази, то медвідь прийде до вас як послушна собака. Вона багато не хоче за прислугу. Тільки клепку полін на зиму. Ви не будете стратні, бо й так Пан Ерчикперчик всуне Вам ладний гріш у кармань.

— А тобі яке діло до медведя. Ти пильнуй своєї роботи і не пхай носа до чужого проса. Дивися, яке брудне вікно, що ти помила. Лізь на драбину і прочисть попелом цісарське вірло. Диви, яка знайшлася: буде мене вчити, як на медведя полювати. Дурна ти разом із твоєю Мокриною та її чарами.

(Далі буде)

Шевченківські роковини в Стемфордській Семінарії

Учні середньої школи української католицької Семінарії в Стемфорді влаштували Шевченківське Свято 22-го березня о год. 2-ій по полудні в шкільній залі, заповненій учителями і батьками учнів та місцевими громадянами. Всі учні, яких цього року, на жаль, не надзвичайно багато в Семінарії, були заняті виконанням програми Свята. Треба поґратулювати професорові української мови п. Романові Романишинові, який зумів викликати ентузіязм у душах учнів, які, виконуючи точки програми, передавали глядачам вогненне слово Поета дуже переконливо.

Цьогорічну Шевченківську програму виконано в нашій Семінарії з користю для самих учнів і для всіх, що її слухали. У двох збірних деклямаціях взяли участь всі учні школи. Кожний учень просився дати йому хоч кілька рядків Шевченкового слова на деклямацію. Таку охоту до співпраці часто стрічається серед учнів, інформував досвідчений педагог, проф. Романишин, батьків, які ґратулювали йому за блискуче виконання програми.

А яка шкода, що така мала горстка українських батьків заінтересована тим, щоб післати своїх хлопців до своєї Рідної Школи під дбайливу опіку і догляд сумлінних вчителів і настоятелів Семінарії. Скільки оправданої журби за душу дитини можуть батьки позбутися, посилаючи хлопців до Семінарії. Тут ніхто ізза рогу не чигає на хлопця, щоб його звести на манівці. Подумайте над цією справою добре, батьки, які маєте в середньошкільному віці хлопців.

Семінарійне Шевченківське Свято починається „Заповітом" і кінчається „Господньою молитвою", двома сильними акордами, які повністю можуть заспокоїти вимоги, що їх ставиться до задовільної програми. За високовартісне виконання пісень ручить підпис проф. О. Берницка, відомого громадянина і музиколога, який диригував шкільним хором. Програмою Свята проводили два учні IV року школи Ю. Івашко і Д. Шабля. Реферат українською мовою виголосив П. Шишка, англійською П. Цюпка. Щирими оплесками вітали присутні кожну виконану точку.

Похвальні слова на адресу Семінарії і особливо її відділу Українознавства виголошується тут з повною відповідальністю за кожне сказане слово. Цього не пишемо на те, щоб хвалити щось, чого не було, але твердимо з усією рішучістю, що коли б справедливо і своєчасно було подавано до відома українській громаді інформації про позитивну працю Семінарії, що її ведеться тут для добра хлопців, які є кандидатами до такого дуже потрібного нашій Церкві в Америці духовного стану, то семінарійні приміщення певно не помістили б усіх учнів, які користали б із інституції, що постала тільки з тією ціллю, щоб служити українському народові на гостинній американській землі. Цьогорічне Шевченківське Свято в Семнарії було доказом на те, що може дати Рдна Школа учням і їхнім батькам, коли вони тільки з довір'ям зголосяться до неї і віддадуться її досвідченому душпастирськобу і вчительському проводові.

Й. Дачкевич

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. Управа Т-ва Подолян: Нічого із надісланих матеріялів ми не відкинули. Ми тільки маємо величезні залеглості, що їх спробуємо вичерпати в найближчих тижнях. До речі — ми не спішимось з друком матеріялів, які вже були надруковані в іншій газеті. Було б справедливіше і корисніше, якщо б наші товариства і організації не обтяжували всіх наших газет тими самими матеріялами, зокрема списками пожертв, але черґувались — один список в одній газеті, другий в в другій, а третій в ще іншій.

ВШ. О. С., Едмонтон: Дякуємо за карточку, але вона спізнилася на кілька днів. Репортаж уже був надрукований.

ВШ. Інж. Л. С., Нюарк: Дякуємо за пригадку. Допис вже від деякого часу в друкарні очікує своєї черги.

ВШ. Богдан Круцько, Вінніпег: Дякуємо за вияснення. Правда, Круць і Круцько не багато різняться, але тим не менше Ви називаєтесь Круцько і в „Свободі" тільки помилково названо Круць. Прохаємо пробачення за помилку.

ВШ. М. Є., Голлівод: Дякуємо за вістку і матеріяли. Використаємо.

ВШ. Є. Ч., Філядельфія: Дякуємо за вістку про віднайдення листів Т. Шевченка до Б. Залеского. Вістка вже була в „Свободі".

ВШ. І. І., Денвер: Дякуємо за „Впав з бика" та „Умер у чоботях". При нагоді використаємо.

ВШ. Д-р Ю. К., Янґставн: Дякуємо за пригадку, матеріяли в друкарні і — сподіємось — уже незабаром зможемо надрукувати.

ВШ. Н. К., Ню Йорк: Дякуємо за пригадку про „традиційну потребу ремонту" у „Свободі". Про нього ми вже давно подумали, ще тільки не проголосили.

Ю. Савицький промований на доктора медицини

(Закінчення зі стор 1-ої)

світі, з власним журналом „Нові Напрями", з власною стабільною фінансовою базою та першою українською організацією, що для свойого вжитку впровадила модерну систему IBM компютера. Юнаком, теперішній д-р Ю. Савицький був членом „Пласту" та учнем в школі українознавства в Ютиці. Його сестра, Гандзя, студіює східньо - азійську історію на Колюмбійському університеті в Ню Йорку та є членом Phi Beta Kappa.

В літі 1969 р., вона працювала помічником редактора „Українського Тижневика". Свою шпитальну практику в ділянці внутрішної медицини д-р Савицький буде відбувати в "Greenwich" шпиталі, Greenwich, Conn.

Д-р Савицький є членом УНСоюзу у Відділі „Дністер" в Ню Йорку.

Виступ Христини Липецької на вечорі Нестора Ріпецького у Філядельфії

21-го березня 1970 в новій залі „Тризуба" зустрівся з українською громадою Філядельфії письменник Нестор Ріпецький, запрошений Літературно - Мистецьким Клюбом.

Д-р Володимир Рудницький, голова Літ. Мистецького Клюбу, відкриваючи зустріч, спитався: „чи це авторський вечір, чи ювілейний?" Одже це 35-тиріччя письменницької діяльности гостя. А проте, це в першу чергу зустріч в часі повної творчої сили автора з поглядом вперед, а не в учора.

Троє рецитаторів творів Нестора Ріпецького були щасливим вибором і новістю в Літературно-Мистецькому Клюбі Філядельфії.

Ганна Кореньовська, недавно прибула з Пряшівщини, захоплювала слухачів звуком своєї мови і формою вислову.

Молоді місцеві рецитатори, Марко Тарнавський з родини відомих поетів, і студентка Зоряна Луцька теж заслуговують на признання за те, що своїм словом причинились до відчуття краси й глибини прози й поезії Нестора Ріпецького.

Мистецьким завершенням тієї висококультурної імпрези був гостинний виступ запрошеної співачки Христини Липецької з Дітройту.

Христина Липецька — це прегарний меццосопран з італійською школою. Це поєднання шляхетної барви голосу з тонким інтонаційним шліфом, музичного темпераменту з належною технікою.

На підставі нею виконаної програми можна сказати, що співачка з такими природними і музикальними даними стане артисткою високої кляси.

Христина Липецька розпочала науку у проф. З. Лиська (фортепіян) в Німеччині, та одночасно спів у проф. Ріттерра в Мюнхені при „Міттельшуле", де підготовляли до консерваторії.

Із прибуттям до ЗСА п. Х. Липецька продовжувала науку гри на фортепіяні у п. Марти Тарнавської, а спів у пані Максимович, дружини піяніста Бориса Максимовича. Дальші студії співу від-

Христина Липецька

бувала у колишньої оперової солістки Аврелії Перальті Розетті. У висліді цих студій в грудні 1969 р. українська громада в Дітройті мала приємність прослухати самостійний концерт співачки, з великою стилевою програмою. Під цю пору Христина Липецька продовжує студії співу у проф. Мерілен Катлю, яка викладає у „Бунінгґел консерваторії оф Мюзік".

Христину Липецьку заанґажовано до оперної компанії при Овкленд університеті.

На нашому вечорі Х. Липовецька проспівала пісні: Олекс. Білаш: „Горить моє серце" і „Осінню троянду", Якова Степового: „Утоптала стежечку".

В другій частині своєї програми артистка перенесла слухача в часи Глюка. Арія з опери „Альчесте", Верді Арія з опери „Дон Карльос" і Чайковського — арія з оп. „Жанна д'Арк".

В цих аріях оперові драматичні партії вийшли з повною експресією, чітко у високих і низьких позиціях, справді по-мистецьки.

Побіч усіх прикмет прегарного голосу й доброї школи співачка обдарована принадною зовнішністю. На естраді поводиться зі скромністю і грацією, з'єднуючи серця публіки, яка оваційно виявляла свою вдячність за мистецьку насолоду.

Роксоляна Огроднік-Гарасимович мала в своїх руках фортепіяновий супровід.

Мгр. Наталія Котович

Школа Українознавства у Вотервліт відзначила Роковини Т. Шевченка

(Р. М.) В неділю 20 березня в залі Укр. Клюбу у Вотервліт відбулася академія в честь Т. Шевченка, що її підготовила Управа Школи Українознавства. Слід згадати, що три громади, Коговз, Трой, Вотервліт зорганізували минулого року на цьому терені Школу Українознавства та докладають усіх зусиль, щоб її задержати на будуче. Програму академії в цілості виконали учні школи.

Відкрив її управитель школи проф. Літинський. Пояснив, що це за свято, хто є виконавцем програми, та що цю академію підготовила молодь під кличем: „Учітеся, брати мої". Програму започатковано „Заповітом" Шевченка, що його виконали учні школи під диригентурою учителя школи п. Яр. Кушніра. Головна точка програми була виконана найкраще. Наче доповненням до слів „Заповіту" був реферат учениці Оксани Цьолко. Т. Шевченко символ змагань українського народу до свободи — до волі. Тернистий шлях, по якому вступав Т. Шевченко — це шлях українського народу. Оце головні думки реферату.

В дальшій частині програми виступав співочий гурток „Жайворонки" — сестрички Кушнірі враз зі своїм батьком п. Яр. Кушніром при акомпаніяменті бандури, та два деклятори: Мих. Білинський та Марія Кошикар.

На окрему згадку заслуговує спільна деклямація „Посланіє", що її виконали: Рома Цьолко, Христина Мацюк та Оксана Коновальчук. Академію закінчено співом національного гимну.

Програма свята подобалась присутнім. Була солідно підготована. Усі молоденькі виконавці старалися виконати свої точки найкраще. Це був попис дітей перед своїми батьками, а школи в цілому перед громадянством. Усім виконавцям і мистецькому керівникові п. Ярославові Кушніреві належиться подяка.

Величаве відзначення Тижня Поневолених Націй в Лос Анджелес, Каліф.

Д-р Лев Добрянський запрошений міжнаціональним Комітетом Тижня Поневолених Націй, буде очолювати величні святкування в Лос Анджелесі: 10-го липня о г. 8 рано він матиме доповідь на зібранні американських бизнесменів в Розвелт готелі в Голливуді, о 10-ій год. матиме пресконференцію з американськими репортерами газет і телевізії, о год. 8-ій вечором — наради з представниками Комітету, до якого входять: мадяри, поляки, українці, литовці, естонці, лотиші, хорвати, білоруси, кубинці, вірмени, болгари, чехи, словаки і румуни.

У суботу, 11 липня, о год. 11-ій рано, відбудеться велика маніфестація Тижня Поневолених Націй на площі під Сити Голл, де головним промовцем, крім посадника міста Сейма Иорті, конгресменів і сенаторів, буде д-р Л. Добрянський. Різні кличі-транспаренти прикрашуватимуть маніфестацію в руках людей, а також буде багато авт з транспарентами. По маніфестації відбудеться „кавалькада" по дорогах міст Лос Анджелес, Голливуд, Беверлі Гілс. Визначні гості-американці і д-р Лев Добрянський запрошені на годину 1-шу на обід, який відбудеться теж в готелі. По обіді д-р Добрянський і представники Поневолених Націй запрошені мільйонером Волтером Кнотт до його Індепендет Голл в Бойна Парк, Каліф. Там, крім доповіді д-р Л. Добрянського, відбудеться й прийняття на честь д-ра Добрянського і представників Поневолених Націй.

У неділю 12 липня, о год. 1 по полудні, відбудеться прийняття на честь д-ра Л. Добрянського в залі УКО, організоване управою УКО, де крім великого обіду, привітів від укр. організацій, буде також і гарна різноманітна мистецька програма. На це прийняття, як на маніфестацію під Сити Голл, Укр. Комітет Тижня Поневолених Націй та Управа УКО просять до масової участі всіх українців. Вступ на прийняття 5 дол. для старших, три для студентів. Видатки на подорож д-ра Л. Добрянського, готель і т. п. оплачені не тільки нашим Комітетом, але й ін. національностями — по рівній пайці: всі складалися на видатки, пов'язані з Тижнем, і це приємне явище. У понеділок 13 липня д-р Л. Добрянський запрошений радними міста Лос Анд. і мейором Сеймом Иорті на зустріч, на годину 10 рано. Того ж дня наш гість відлетить до Вашингтону.

На тому Тиждень Поневолених Націй в Лос Анджелесі не закінчиться, бо неділя 19 липня призначена на молебні по всіх церквах, а 20 липня буде відкрита на круглий тиждень Міжнаціональна Виставка в Сити Голл.

Микола Новак

Окружні наради Відділів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ

Ню Йорк, Н. Й. — (В. Л-ць). Тут в днях 2 і 3 травня ц. р. у власному Домі відбулися окружні наради Відділів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ. В нарадах взяли участь всі Відділи округи Ню Йорк, Ню Джерзі, Коннектикат, а саме: Нюарк - Ірвінґтон, Ню Йорк, Гартфорд, Пассейк, Йонкерс, Джерзі Сити, Бейон, Перт Амбой, Ню Гейвен, Ню Бронсвік, Асторія, Бруклин, Гемстед, Віпані і Гейстінґ.

Присутні представники Відділів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ (65 осіб) після звітування вислухали напрямні діяльности, що їх подавали члени Головних Управ — мґр. Уляна Целевич, мґр. Іван Винник, Богдан Казанівський, ред. Вячеслав Давиденко, редактор Володимир Левенець, письменниця Миросл. Ласовська і інші. Після цього відбулась широка дискусія над заторкненими проблемами.

Вечором цього дня з нагоди окружних нарад 2-ий Відділ ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку влаштували вечірку з мистецькою програмою для учасників нарад і гостей.

Вечірку відкрив і привітав гостей Голова Г. У. ООЧСУ І. Винник. Головну доповідь п. з. „Наші завдання під сучасну пору" виголосив відомий політичний і суспільно-громадський діяч, колишній глова Г. Управи ООЧСУ проф. Іван Вовчук.

В мистецькій частині виступав Дівочий Хор Осередку СУМ. ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в складі 50 осіб під дириґентурою інж. Романа Степаняка при акомпіяменті В. Левицького і проспівав п'ять пісень. З особливою насолодою присутні вислухали пісні „Понад Прутом моя Коломия" і „Марш Синьої Дивізії", яку хор проспівав двічі.

Мистецькою частиною вела п-і Мир. Ласовська. На закінчення Вечірки присутні відспівали національний гимн.

Другого дня відбулись окремі наради ООЧСУ і Об'єднання Жінок ОЧСУ.

Готується нове видання Довідника бібліотекарів-славістів

З доручення Славістичної Секції Американської Бібліотечної Асоціяції ще 1967 року д-р Петро Гой видав довідник: „А Бібліографікел Діректорі оф Лайбреєнс ін ди фільд оф Славік енд Іст Юропіен Стадієс", який обіймає 315 бібліотекарів, в тім коло 120 українців ЗСА і Канади. На згадане видання появилось ряд прихильних рецензій відомих славістів.

Всі вони виявляють здивовання, про велике число українців - бібліотекарів в порівнанні з всіма іншими. Д-р Петро Гой доложив великого труду, щоб анкетною дорогою зорганізувати всіх бібліотекарів, що не було легко. А ті, які не відгукнулись, поносять самі вину. Тепер він приготовляє нове видання того Довідника і вже порозсилав відповідні анкети-запитники до майже всіх українських бібліотекарів з прохання якнайскорше повернути їх виповненими. Слід зазначити, що мадяри вже вислали йому поважну кількість виповнених анкет, бо ж коло 250, те саме зробили поляки й інші. Тепер є слово за українськими бібліотекарами.

Нам всім треба допомогти д-рові Петрові Гоєві і до того закликають українські бібліотекарі, зорганізовані в ТУБА та відділах.

Д-р Олександер Соколишин
ст. бібліотекар

„З ТРИЗУБОМ ДІВА І З МЕЧЕМ"

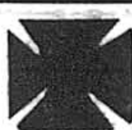
(Закінчення зі стор. 2-ої)

жить до шедеврів нашої літератури. Це книжка, яку періодично згадуєш, вертаєшся до неї, мимоволі заучуєш напам'ять.

Кожний вірш precизійно вироблений, кожний ліричний рядок развивається в велике полотно, а тут не барви грають, а власне різьба. Лятуринська перенесла в слово бездоганно викінчену скульптурну форму. Нема там нічого зайвого, нема розпорошености на деталі. Кожний вірш стоїть, як викінчений досконало твір.

Коли йдеш за поеткою, бачиш її, як в одному з її віршів — „З тризубом Діва і з мечем". Такою вона кличе за собою зі всею силою духа, з незламною вірою в нашу правоту і правду. Кличе так, як кликала Жанна Дарк в найтяжчій добі історії Франції — порвати пута чужих претендентів на нашу історичну дорогу спадщину.

Величаві постаті Оксани — Мати, Дівчина і передусім Воїн, борець за вимріяну Україну. Для боротьби і перемоги в ній дано воїнові життя, і він готовий повернути його Творцеві, здійснивши своє завдання: „перемогти, чи полягти". В ім'я чести, в ім'я слави на бойовищі кривавім".

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що у четвер 2-го липня 1970 р. несподівано упокоївся в Бозі у Філядельфії, Па., на 71-му році трудолюбного життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Д-р мед. ІВАН БЕЛЕЙ

уродженець Войнилова, повіт Калуш, Україна, б. старшина УГА і громадський діяч у Войнилові.

ПАРАСТАС відбувся в неділю, 5-го липня 1970 р. о год. 8-ій веч. в погребному заведенні Івана Гасина.

ПОХОРОН — у понеділок, 6-го липня 1970 р. о год. 8:30 ранку, з того ж заведення до Церкви Христа Царя; похований на Вічний Спочинок на цвинтарі Факс Чейс.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

МИРОСЛАВА з РУБЧАКІВ — дружина
МИРОСЛАВ — син, з дружиною РАДОСЛАВОЮ і АНДРІЙКОМ
ОРИСЯ — дочка, з мужем ЛЕВОМ МАРКОВИМ і РАЇСОЮ, ДАРЦЕЮ, МАРІЧКОЮ та ОМЕЛЯНОМ
ПАВЛО — брат з родиною і сестри ПАРАНЯ та ІРЕНА з родинами на Україні; тіточна сестра ГАНЯ ВДОВИЧУК; ближча і дальша Родина в Америці і на Рідних Землях

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 30-го червня 1970 р. відійшла у Вічність по довгій і тяжкій недузі заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І БАБА

бл. п.

СОФІЯ з ФЕРНЕҐІВ ФЕНИК

на 68-му році життя

ПАНАХИДИ відбулися у похоронному заведенні Делер, 30-го червня і 1-го липня 1970 р. в год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — 2-го липня 1970 р. з церкви св. Михаїла, при вул. Іберліл на український цвинтар в Монтреалі.

В глибокому смутку:

муж ОЛЕКСАНДЕР
доньки: МАРІЯ МАЛИНОВСЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ
ОЛЕКСАНДРА БЕРЕЖНИЦЬКА з мужем БОГДАНОМ
внуки: АНДРІЙКО, ЛЕВКО і ДАНЯ
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 23-го червня 1970 р. упокоївся в Бозі в Клівленді, Огайо, на 86-ім році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІД і ПРАДІД

ВОЛОДИМИР ДМИТРОВИЧ

Горем прибиті:

дружина: ОСИПА
доньки: СОФІЯ ОХРИМОВИЧ
ІВАННА ЗАДОРЕЦЬКА
ІРИНА ПУКАЧ
з мужами, дітьми і внуками
син РОМАН з родиною на Україні
дві внуки і правнук

В 25-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Незабутнього Батька професора Державної Консерваторії і Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, педагога та співака европейських сцен

Проф. Романа Любінецького

відбудеться в ДНІ 18 ЛИПНЯ 1970 р. в год. 9-ій рано в Українській Католицькій Церкві СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в ЛОРЕЙНІ

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

СИН з РОДИНОЮ

Замість квітів на могилу сл. п. інж. ЄВГЕНА ПИНДУСА зложив 25.00 долярів на Дар Українському Воєнному Інвалідові

Інж. Ярослав ГЛАДКИЙ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. проф. ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО зложила 10.00 долярів на Кодекс Українських Народних Мелодій

Александра СЕНЮТА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. проф. ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО на Кодекс Українських Народних Мельодій д-ра Зіновія Лиська складає 20.00 долярів

БАТЬКІВСЬКИЙ КРУЖОК при УМІ в НЮ ЙОРКУ

Зустріч з Іваном Керницьким в Академії св. Юра в Ню Йорку

8-го червня почалися в Академії св. Юра в Ню Йорку іспити. У цій порі року серця і думки молоді наставлені на відпочинок біля дзюркотливої річки, високо в горах, в тіні під шепіт дерев. А тут треба сидіти в душному місті і відповідати на питання, які невинно зраджують, що життя — не легкодушна забава. Тому й треба науки, треба навчитися керувати своїм життям, найдорогоціннішим скарбом. Свідомо чи підсвідомо відчувають це студенти, вчаться і працюють над собою, хто як може накривають для себе стіл, куди покладуть хліб насущний. Але виховники, які їх ведуть, знають, що на добре накритий стіл належить і прикраса, щось, що душу звеселяє, радує, з Богом зв'язує. Вона ставить на цей стіл квіти, вибрані, чарівні, корисні для душі. Сестра Емелія, принципалка Академії, радо погодилася на цей перший тяжкий день екзаменів улаштувати зустріч з письменником Іваном Керницьким, якого запросив Батьківський Кружок до співпраці в їх програмі: знайомити студентів із видатними українцями, славними нашими людьми, щоб збудити таким способом, і подібними іншими, гордість в студентах на свій нарід. Зробити їх свідомими і корисними членами свого народу і піднести ім'я української середньої школи, щоб ніхто її не цурався.

Рожевою, усміхненою трояндою поклалася зустріч з Іваном Керницьким перед перемученими іспитами студентами. Іван Керницький прочитав про свої шкільні дні і виявив зрозуміння для проблем теперішніх учнів, що видко було і в його сценці „Наші діти", яку прочитали студентки Академії Оля Шевчук, 9-та кл., і Олена Шумилович, 10-та кляса. Віршоване привітання, написане Оленою Шумилович, прочитала і передала гостеві на пам'ятку Ірина Ярош, учениця 10-ої кляси. Надя Данчук, учениця 10-ої кляси і заступниця президента цієї ж кляси, передала п. Ів. Керницькому шкільні газетки обох кляс, підписані учнями.

Принципалка, Преподобна Сестра Емелія та всі професори віталися з дорогим гостем, а проф. Близнак обвів його по Академії, показуючи окремі кляси та кабінети.

У залі, в якій відбулась зустріч, улаштовано виставку книжок Ів. Керницького і журналів, та витинки з газет, в яких друкувалися його твори, а також кілька чисел „Лиса Микити". Учні зацікавлено товпилися коло експонатів. Автор подарував дві свої книжки для бібліотеки Академії.

Професори й учні жваво обмінювались думками про зустріч і згадували побажання Ікера — „Веселих і цікавих іспитів!"

Батьківський Кружок

Вечір гумору і сатири в Літньому театрі в Поконських горах

Інертність нашої театральної справи слід пояснити байдужістю людей, що творять театр, і людей, що ходять до театру.

Та все таки тут і там трапляються люди, готові повністю присвятитися театральній справі, не дивлячись на те, чи пригожі обставини чи ні.

До людей, що не хочуть дозволити на цілковитий загин нашого театру і прагнуть його успіхів, належить Володимир Шашаровський. Доказів на це можна дати багато.

Та правдивий успіх він вбачає не в здобутті популярности, слави, а в здобутті можливости говорити зі сцени до людей. Таку можливість здобувається впертістю і вірою в успішне завершення задуманого діа.

Відомо, що говорити зі сцени можна мовою драми, комедії чи сатири - гумору. Про інші засоби — так сказати б — сценічної мови не будемо говорити.

Рямці цієї нотатки не дозволяють ширше розказати, як дійшло від задуму до конкретного діла. Скажемо тільки, що промотором оцього діла є Володимир Шашаровський до спілки з Володимиром Карпяком, який перебрав на себе адміністративне керівництво імпрези.

На кожний спосіб тут ідеться про Сезоновий літній театр розваги, в якому В. Шашаровський дав перевагу гуморові, сатирі, у переплітанні з легкою пісенькою.

Згаданий Театр почав свою діяльність з відкриттям літнього, вакаційного сезону 26-го червня ц. р. „Вечором Гумору і Сатири" в Лігайтоні в горах Поконо. У програмі цього вечора взяли участь: Язичинська, Паздрій, Шашаровський і Маркевич (фортепіян).

Перед початком змістовне та погідне слово виголосив арт. Володимир Карпяк, як адм. кер. імпрези і таке саме коротке слово від Управи Оселі сказав її голова — п. Різник. Після музичного виступу арт. В. Шашаровський виконав „Пролог", яким зразу „взяв за серце" численну публіку, яка декілька разів переривала бурхливими оплесками цікаво написаний текст.

З черги з монологом прибиральниці виступила Язичинська (Іванна Климовська), якій також публіка не скупила оплесків за її власний текст і за виконання.

Арт. Богдан Паздрій розказав про „Пригоду з Кунцом". Його розповідь, подібно, як і Шашаровського, була переривана спонтанними оплесками.

Особливу увагу звернули його політичні дотепи, які розказував він у черговому виступі.

„Умовне" (віршований монолог) і „На злобу дня" (куплети пера Яр. Кунца) у виконанні В. Шашаровського закінчили програму цього вдалого вечора.

4-го липня цц р. виступив там Ансамбль Розваги і Пісні Легкого Жанру — в складі: Ліза Чепіль, Оксана і Ярослав Рудакевичі та Роксоляна Гарасимович при фортепіяні.

11-го липня виступить Ансамбль гумору - сатири та легкої пісні — у складі: Людмила Сердюк, Марія Лисяк, Володимир Шашаровський і проф. Зоя Маркович (фортепіян).

Задум створення літнього театру в чудових горах Поконо слід вітати й побажати успіхів авторам текстів і виконавцям, а Управі Оселі численних відвідувачів.

І. Голдиш

В Атлантик Сиіті відбулась 5-та конференція Вівтарних Хлопців УПЦеркви

Конференція Вівтарних Хлопців УПЦеркви Філядельфійського і Нюджерзького Деканатів.

Атлантик Сиіті, Н. Дж. (с-г). — Тут у готелі Мейфер відбулась в днях 23, 24 і 25 червня 5-та з ряду Конференція вівтарних хлопців УПЦеркви Філядельфійського і Нюджерзького деканатів, в якій взяли участь 54 хлопці — служителі під час Богослужб в церквах.

Конференцію вівтарних хлопців започаткував 5 років тому о. Митрат Омелян Мицик, як декан Філядельфійського деканату, а теперішній декан згаданого деканату о. митрат Стефан Біляк продовжує цю благородну ідею.

Конференцію к е р ував спеціяльний комітет в особах о. митрата Стефана Біляка як голови, о. митрата О. Мицика, касира, і о. Петра Мелеха як секретаря. Крім отців членів комітету активну участь в конференції брали і о. митрат Франко Лаврик, о. митрат Микола Чернявський, о. Нестор Коваль, о. Нестор Столярчук і о. Михайло Борисенко.

За християнським звичаєм конференцію розпочато молебнем, який торжественно відслужив о. митрат Омелян Мицик в асисті всіх отців, вівтарних хлопців і родичів, які прибули з дітьми.

Конференція мала характер вишкільний, де під час лекцій отці інструктори говорили про історію УПЦеркви, про поведінку в часі Богослужб, про історію, традицію і культуру українського народу, про знищення большевиками Церков на Україні, а при тому і замучення тисяч українських священиків.

Слід ствердити, що найважнішою метою цих конференцій є збудити в серцях хлопців покликання до священичого стану. Тому то всі отці в часі лекцій звертали якнайбільше уваги на цю справу, шукаючи кандидатів на майбутніх священиків — духовних провідників УПЦеркви.

Поза вишкільними лекціями хлопці мали нагоду купатись в морській воді, вправляти спорт, грати в копаного м'яча чи перегони, або вганятись за дарунками для сестричок і братчиків. В тому часі повні руки праці мали о. Петро Мелех, о Нестор Столярчук і о. Нестор Коваль, які, як наймолодші віком отці, несли відповідальність за розвагову ділянку під час лекцій. Конференцію закінчено святочно в четвер по полудні молебнем, який відслужив о. митрат О. Мицик в асисті о. Нестора Коваля та всіх присутніх отців.

Подяку за участь в конференції всім учасникам, отцям і вівтарним хлопцям в імені комітету зложив о. митрат Стефан Біляк. Він дякував і парафіяльним комітетам за фінансову допомогу, кажучи, що без такої помочі, було б неможливо відбувати конференції.

Ідучи за кличем УНСоюзу „Лицем до молоді" голова філядельфійської округи головний радний Степан Гавриш взяв участь в останньому дні конференції, був присутній під час молебня і на прощальному обіді, де склав привіт від УНСоюзу, бажаючи добрих успіхів, а головно збудити духа в серцях молоді до покликання до священичого стану.

ДАМ'ЯН КАНИЦЬКИЙ

(Посмертна згадка)

Дня 7-го травня помер у себе в мешканні в Редвуд Сіті, Каліф, інженер - будівельник Дам'ян Каницький, на 73-му році свого працьовитого життя.

Життя Покійного не було легке: по закінченні Київського Політехнічного Інституту, ще під час першої світової війни, почав працювати, як військовий інженер на будівництва в е л и ких шосейних торіг, мостів і т. п. Під час Визвольних Змагань воював в рядах Української Армії, як старшина, через необережність потрапив до кривавих рук ЧеКа і був у самій білизні „под стенкою", та в останній момент Бог зглянувся на його чисту й добру душу і чудом врятував його від кулі з чекістського нагана. Не змігши виемігрувати, залишився під совстами, часто міняв місця проживання й праці і таким чином продержався аж до другої світової війни.

За німецької окупації працював у будівельному відділі Київської Міської Управи, емігрував до Німеччини, потім виїхав до ЗСА, працював за фахом на сході Америки, потім у Денвері, Колорадо, де був одним з основоположників Парафії св. Покрови та її хористом, а 1959 р. перенісся з родиною до Каліфорнії, де його син одержав був працю . Тут Покійний вже не міг працювати й віддавея церковно - громадській праці при парафії св. Михаїла в Сан Франціско, Каліф. Хворів, поки не відійшов у кращий світ. Цією дорогою, друзі й приятелі Покійного у Денвері, Колорадо, висловлюють щире співчуття ВШ Дружині та Синові його в їх глибокім горі.

К. Левченко
Ю. Сластіон

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР ЯВОРСЬКИЙ, член УНС Відд. 427 Т-ва І. Франка в Ст. Катеріне, Канада, помер 2 червня 1970 р. на 52 р. ж. Нар. у Вінніпегу, Канада, і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Кий, синів: Раймонта, Роберта і дочку Діяну. Похорон відбувся 5 червня 1970 р. на цвинтарі Вікторія Лавн в Ст. Катеріне, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРТА ІВАНИЦЬКА, членка УНС Відд. 295 Б-ва Сошествія св. Духа в Акрон, Огайо, померла 11 червня 1970 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Бусовиська, Старий Самбір, Україна, і стала членкою УНС в 1930 р. Полишила в смутку 3 синів: Михаїла, Миколая, Стефана, 2 дочки: Катерину і Марію, 7 внуків, 6 правнуків, брата Миколу і сестру. Похорон відбувся 15 червня 1970 р. на цвинтарі Голи Крос в Акрон, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

WASYL HERYLA, член УНСоюзу Відд. 65 Б-ва св. Володимира в Елізабет, Н. Дж., помер 14 червня 1970 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Дальова, пов. Сяпік, Україна, і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дружину Марію, синів. Василя і Семена, дочки: Єву, Марію, Дарію, брата і 2 сестри. Похорон відбувся 17 червня 1970 р. на цвинтарі св. Гертруди в Вудбрідж, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Сміт, секр.

МИКОЛА ПІДГАЙНИЙ, довголітній член УНС Відд. 137 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Вест Істон, Па., помер 20 травня 1970 р. на 87 р. ж. Став членом УНС в 1910 р. Нар. в с. Березівці, пов. Тернопіль, Україна. Покійний у Відділі був предсідником та секретарем. Полишив у смутку сестру Анну та рідню. Похорон відбувся 23-го травня 1970 р. на парафіяльнім цвинтарі.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Колодруб, секр.

STEPHEN DMYTRYK, член УНС Відд. 248 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Coatesville, Па., помер 17 травня 1970 р. на 79 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1924 р. Полишив у смутку дружину Софію, синів: Івана, Петра і Николу, доньку Марію. Похорон відбувся 20 травня 1970 р. на цвинтарі св. Духа в Coatesville, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛИПНЯ 1970 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Піврічні збори Т-ва Запор. Січ — 155 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 760 Стейт Стріт. На Порядку нарад: звіти делегатів з 27 Конвенції УНС. Проситься чл. прибути на збори. — М. Фединишин, секретар.

СУБОТА, 11-го ЛИПНЯ 1970 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. Проситься вирівняти чл. вкладки та вибрати дивідендові чеки. — Стефанія Стеців, гол., Ю. Варанюк, Фін. секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИПНЯ 1970 р.

ПАРМА, Огайо. Піврічні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд. о год. 12-ій дня в церковній залі св. Йосафата при 5720 Стейт Рд. На порядку: звіти Управи і Конт. Комісії та делегатів з 27-ої Конвенції УНС. Проситься прибути і вирівняти вкладки., — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні Збори Т-ва Любов — 45-ий Відд. о год. 11:30 до 1:30 по пол. в Домі Укр. Амер. Горожан, 847 N. Franklin St., Проситься вплатити членські вкладки і вибрати дивідендові чеки. — В. Колінко, предс., М. Сеник, секр.

ЛОРЕЙН, Огайо. Піврічні збори 233 Відд. о год. 6-ій веч. у церковній залі св. І. Хрестителя, Charliston Ave. На Порядку нарад: звіти Управи, Контр. Комісії і делегата з 27 Конвенції УНС. Проситься чл. прибути. — Я. Рудял, гол., Ст. Шуя, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання членських вкладок за місяць липень від членів Т-ва Дністер — 430 Відд., як слідує: 12 липня, о год. 1-3 по пол. в УСТ Тризуб; 18 липня, год. 7-9 веч. в Укр. Домі, 23 і Бравн вул. Проситься вирівняти вкладки і відібрати свої дивідендові чеки. У всіх Відділових с п р авах звертатися: Іван Кігніцький, 5821 N. Marshal Street, Phila., Pa. 19120. Tel.: WA 4-6088. Д-р І. Скальчук, гол., І. Кігніцький, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6395. Наомі в голові поцілунки — Тарзанові дорога

I THOUGHT ANY MOMENT THE ROPE WOULD PART- AND I'D NEVER SEE YOU AGAIN

THANK YOU, MY DARLING!

WE MUST HURRY, NAOMI! THERE ARE MANY MILES TO COVER!

Поцілуй мене, Тарзане, поки заплачу, як дитина!

Я думала, що в кожній хвилині линва трісне — і ніколи вже тебе не побачу! Дякую Тобі, милий!

Мусимо поспішати, Наомі! Ще треба перебороти багато миль!